

APRENENTS DE LA CONCA DE BARBERÀ AL SECTOR BARCELONÈS DE LA CONSTRUCCIÓ (S. XVII-XVIII)

Manuel ARRANZ

D'uns deu o dotze anys ençà, han estat relativament nombrosos els llibres, els articles a revistes i diaris, i les conferències i taules rodones que han tractat el tema de les relacions entre Barcelona i la resta de Catalunya. El tema ha estat contemplat des de diferents perspectives i amb diferents graus de rigor, però quasi bé sempre se n'han extret unes conclusions força semblants, que es poden resumir així: Barcelona exerceix sobre les comarques del Principat un gran poder d'atracció, i aquest fenomen té més conseqüències negatives que positives. Entre altres coses, s'ha dit que les comarques es desertitzaven mentre que el Cap i Casal creixia monstruosament; que Barcelona era un pou sense fons que engolia tot el que es posava al seu abast; i que Barcelona desvitalitzava les comarques absorbint una part notable dels seus homes i dels seus recursos materials.

D'aquesta manera s'ha anat creant la imatge d'una Barcelona que, com les sirenes de la mitologia clàssica, atrau els homes amb belles promeses, per després estavellar-los contra la sòrdida realitat. És una imatge que solament de forma parcial s'ajusta als fets i que, malgrat el seu simplisme -o tal vegada per ço-, ha arrelat en alguns sectors del país. Però no és el propòsit de les següents planes esbrinar el grau de veritat o de falsetat de l'esmentada imatge.

L'objectiu de la meua breu col·laboració és un altre: recordar que aquesta imatge de la Barcelona actual no es pot fer extensiva a la Barcelona del passat, cosa que algunes persones -historiadors i no historiadors- han estat temptats de fer.

Las relacions entre Barcelona i la resta del Principat han estat canviant al llarg de la història, en cada etapa històrica s'han articulats sobre bases diferents; és per això que un fenomen com l'emigració a Barcelona de gent de la Conca de Barberà, constatable en el pretèrit i en el present, ha de ser interpretat i valorat d'acord amb les circumstàncies concretes de cada període, sense que es puguin traslladar mecànicament a un passat més o menys llunyà les conclusions o les impressions obtingudes de l'observació de fets recents.

A partir de la Baixa Edat Mitjana -època en què la documentació escrita comença a ser abundosa-, en tots o quasi bé en tots els moments, hom pot comprovar la presència a Barcelona de dones i homes nascuts a la Conca de Barberà. Pel que fa als segles XVI, XVII i XVIII, solament cal escorcollar les sèries sacramentals d'algunes parròquies barcelonines (Sants Just i Pastor, el Pi, Santa Maria del Mar), els llibres d'entrada de malalts de l'Hospital General de la Santa Creu, els expedients matrimonials que guarda l'Arxiu Episcopal o el registre d'«esposalles» de l'Arxiu Capitular. A les referides fonts documentals, molt valuoses i ben conegudes pels investigadors de la història demogràfica del nostre país, hom pot afegir una altra font, la qual, no obstant el seu interès, ha romàs oblidada: els registres d'aprenents de les corporacions d'artesans, artistes i comerciants al detall (gremis, confraries, col·legis, etc.).

Per a l'elaboració d'aquest petit treball s'han utilitzat, precisament, els llibres on dues importants corporacions professionals barceloneses anotaven els aprenents contractats per llurs membres: el registre d'aprenentatges de la Confraria de Mestres de Cases i Moller (arquitectes, mestres d'obres, paletes i picapedrers) i el de la Confraria dels Fusters (la qual, almenys durant una part del període estudiat, també va aixoplugar altres artesans de la fusta: constructors de retaules, entalladors, encepadors, constructors d'instruments musicals, etc.); ambdós registres són consultables a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (1).

1.- Els llibres d'aprenents de la corporació dels fusters ostenten les signatures Gremial 37-9, 37-11, 37-15 i 37-18; els del gremi de mestres de cases i picapedrers tenen les signatures Gremial 39-34, 39-35, 39-36, 39-37, 39-38 i 39-39.

Les referides fonts documentals ens assenyalen que entre el 1621 i el 1800 més d'un centenar de joves procedents de la Conca de Barberà van ser contractats com a aprenents per mestres enquadrats en les confraries indicades. Ara bé, en el moment de la inscripció en el corresponent llibre, no tots els aprenents van declarar on havien nascut o, almenys, el lloc de residència dels pares, de forma que solament tenim notícia certa de l'origen de 103 joves (66 contractats per mestres de cases i picapedrers, i els altres 37 per artesans de la fusta), els quals procedien de les següents poblacions:

	Aprenents m. cases i pic.	Aprenents fusters	Total aprenents
Sarral	21	5	26
Santa Coloma de Queralt	6	10	16
L'Espluga de Francolí	5	5	10
Montblanc	4	5	9
Vilaverd	4	2	6
Vimbodí	4	2	6
Conesa	4	—	4
Rocafort de Queralt	3	1	4
Solivella	2	1	3
Barberà	2	—	2
L'Illa (part forana de Montblanc)	2	—	2
Montargull	1	1	2
Les Piles	2	—	2
Savallà	2	—	2
Aguiló	—	1	1
La Cirera	—	1	1
Guimons o Guialmons	1	—	1
Llorac	—	1	1
Passanant	1	—	1
Pira	1	—	1
Sant Gallard	—	1	1
Sant Perpètua	—	1	1
Vallespinosa	1	—	1
	66	37	103

Entre altres coses, aquestes xifres ens mostren que la contribució dels pobles de la Conca a les dues corporacions barcelonines estu-

diades no és proporcional al respectiu nombre d'habitants: no obstant la seva major població, Montblanc aporta menys aprenents que Santa Coloma de Queralt o que Sarral. Molt probablement, això és degut a l'existència, a les dues darreres viles, de sengles tradicions artesanes relacionades amb la construcció: la de Santa Coloma més lligada al treball de la fusta (aprofitament dels boscos de la seva rodalia, etc.), i la de Sarral vinculada sobretot a l'explotació de les pedreres dels voltants i a l'art de mestre de cases.

El fet que en els pobles d'origen hi hagués una especialització en determinades activitats jugava un paper força important en l'elecció d'ofici per part dels joves de la Conca que es traslladaven a Barcelona, perquè molts d'ells consideraven que l'estada a la capital del Principat seria breu, d'uns pocs anys, els suficients per aprendre i/o perfeccionar una professió, de forma que, un cop assolit aquest objectiu, es produiria el retorn al poble nadiu, on l'exercici d'aquella es veuria facilitat per la presència de les matèries primeres necessàries, per un marc laboral adequat i per una demanda local o comarcal suficient per assegurar la subsistència.

Que un adolescent o un jove de la Conca de Barberà, del Vallès o de l'Empordà realitzés a Barcelona l'aprenentatge de qualsevol ofici no implicava que s'establís definitivament a la capital del Principat. Certament, eren nombrosos els aprenents forasters que, havent ja adquirit una professió al costat d'un mestre de Barcelona, decidien romandre a la ciutat en comptes de tornar a la terra d'origen. Ara bé, també és cert que una part petita però significativa dels aprenents forasters retornaven al lloc de procedència: els uns en el moment d'acabar l'aprenentatge; uns altres abans, quan consideraven que ja havien après les beceroles de l'ofici o que havien ampliat prou els coneixements prèviament rebuts a l'empresa familiar; i uns altres un temps després, quan, com a fadrins, ja havien tingut ocasió de practicar tot allò après durant l'aprenentatge.

En aquest punt, i abans de seguir endavant, potser convindria aturar-nos un moment per indicar en poques paraules les diferents funcions que l'aprenentatge acomplia -o podia acomplir- en una estructura socio-econòmica com la de la Catalunya dels segles XVII i XVIII.

En primer lloc, hem de recordar que, per als empresaris artesans, l'aprenentatge constituïa una forma de les formes d'obtenir mà d'obra abundosa i barata. El valor de tot allò que l'aprenent rebia del mestre -alimentació, jaç, i, de vegades, alguna peça de vestuari o

una petita quantitat de diner- era molt inferior al valor del treball que l'aprenent realitzava; com a conseqüència, es generava a favor del mestre un guany -una plusvàlua- d'un volum no negligible, atès que l'aprenentatge acostumava a tenir una durada superior als tres anys (en el cas dels fusters barcelonins era de quatre, i en el dels mestres de cases i picapedrers era de tres anys i mig, però podia allargar-se fins a cinc i quatre anys, respectivament).

En segon lloc, cal assenyalar que l'aprenentatge constituïa un dels mecanismes que permetien d'inserir en la societat urbana una part significativa dels excedents demogràfics del món rural. L'aprenentatge actuava com a plataforma, com a «pista d'aterratge» que facilitava extraordinàriament l'aflux d'immigrants -en especial, dels més joves- vers les ciutats. Amb un risc mínim -li assegurava l'allotjament i la manutenció-, l'aprenentatge donava al foraster l'oportunitat d'explorar un món que sens dubte li havia d'oferir possibilitats professionals no previstes, o inabordables en el primer moment d'estada a la ciutat (2). (A tall d'exemple, podem dir que molts dels treballadors forasters ocupats en les fàbriques d'indianes barceloneses de la segona meitat del XVIII havien estat abans -des de l'arribada a la ciutat fins a l'enquadrament en la manufactura cotonera- aprenents en petits tallers artesans).

En tercer lloc, s'ha de remarcar que l'aprenentatge era un instrument de transmissió de coneixements professionals, una escola de formació professional, i, de vegades, un vehicle de difusió i d'homogeneïtzació de llenguatges artístics i de divulgació de nous mètodes tècnics.

I, finalment, s'ha de dir que l'aprenentatge solia crear o enfortir lligams d'amistat i de col·laboració professional entre col·legues.

Les precedents afirmacions, de caràcter general, són aplicables en la seva totalitat a la Catalunya dels segles XVII i XVIII i, lògicament, als aprenents procedents de la Conca de Barberà enquadrats en els gremis barcelonesos de la construcció.

En el primer aspecte -l'explotació econòmica de l'aprenent per part del mestre que el contracta i l'acull-, es podrien afegir precisions i notícies que no modificarien ni enriquirien el plantejament fet. No és aquesta la situació pel que fa als altres aspectes, i és per això que,

2.- Vègi's R. GRAU i M. ARRANZ, *Problemas de inmigración y asimilación en la Barcelona del siglo XVIII*, «Revista de Geografía», IV, n.º 1 (primer semestre de 1970), pp. 71-80.

després d'aquesta llarga digressió, reprendrem el fil del discurs en el mateix punt que l'haviem deixat.

Dèiem que en els segles XVII i XVIII eren pocs els emigrants que abandonaven el lloc de naixença pensant que llur desplaçament seria definitiu. Ben al contrari, la majoria d'emigracions, en el moment d'emprendre-les, es contemplaven com a temporals. I aquesta visió condicionava, durant algú temps, la conducta dels emigrants en el lloc de destí, on, si era possible, s'adquiria o bé es perfeccionava una professió susceptible de ser exercida en el poble o comarca nadiua, per si algun dia es produïa el retorn.

No és possible, amb la informació de què disposem, calcular en quina proporció els emigrants aconseguien de retornar a la terra d'origen, però, sens dubte, eren molt menys de la meitat. Els mateixos motius que els havien impulsat a marxar, els impedien el retorn: carència d'un patrimoni degut al sistema successori (hereu i fadris-terns); insuficiència dels recursos del poble o comarca per mantenir una població en augment; manca de treball; crisis agràries; baix nivell de vida; dificultats de tota mena per assegurar la quotidiana subsistència; etc. Els que retornaven ho feien perquè, generalment per raons de parentiu, tenien un lloc de treball que els garantiria -si no es produïen fets excepcionals- una vida digna. Els que retornaven eren, en la seva majoria, fills, nebots, fillols, etc. de petits i mitjans empresaris artesans que entenien l'estada a Barcelona com l'ocasió d'adquirir unes experiències aplicables posteriorment a l'obrador o empresa familiar.

La Barcelona del Barroc, des del punt de vista artístic, és bastant provinciana. Els seus pintors, argenters, constructors de retaulles, ebenistes, arquitectes i escultors, amb poquíssimes excepcions, poden ser qualificats de mediocres: dominen l'ofici, però estan mancats de força creadora; sovint la supleixen imitant -de vegades amb notable retard- les formes que s'empren més enllà de les fronteres del Principat, sense conèixer -ni preocupar-se per conèixer- els plantejaments estètics o ideològics als que responen. Però res d'això no impedeix que Barcelona continui ostentant la capitalitat artística de Catalunya.

Als ulls dels fusters, entalladors, mestres d'obres, escultors i altres artistes i artesans de les comarques catalanes, la Barcelona dels segles XVII i XVIII segueix apareixent com un important centre de formació professional, com una escola en la qual depurar tècniques i actualitzar llenguatges. Per als joves artesans i artistes de la Garrot-

xa, del Pla d'Urgell o de la Conca de Barberà, Barcelona és una ciutat cosmopolita, en contacte amb Itàlia -la «pàtria de les arts»-, amb França -que des de les darreries del XVII tracta d'arrabassar a Itàlia la primacia artística- i amb Madrid -la cort, que principalment a partir de la reorganització de l'Acadèmia de San Fernando, el 1752, marca directrius estètiques que, en major o menor grau, són assumides per la noblesa, l'Església i els organismes públics, és a dir, pel sector del que procedeix la major part de la demanda de productes artístics i decoratius. I no serà sobrer recordar que aquest poder d'atracció es veu temporalment incrementat a començaments del segle XVIII, quan Barcelona esdevé cort de l'arxiduc Carles d'Àustria i, per tant, camp d'actuació dels pintors, arquitectes i escultors que s'integren en el seguici del pretendent (Ferdinando Galli Bibiena, Conrad Rudolf, etc.).

La biografia d'Anton Espinal ens dóna un exemple del que acabem de dir. Anton, fill de l'escultor i constructor de retaules Isidre Espinal, es traslladà a Barcelona quan ja, en el marc de l'obrador familiar, havia adquirit les beceroles de l'art de la talla i de la fusteria; i el desembre de 1751, sens dubte amb el propòsit de perfeccionar la seva tècnica i d'ampliar el seu repertori formal, es va incorporar al taller del mestre barceloní Francesc Soler, en el que va romandre pocs anys, per tornar després a Sarral, el seu poble nadiu. I una cosa semblant es pot dir d'alguns membres de l'extensa família dels Tomàs, mestres d'obres actius entre les darreries del segle XVII i els primers anys del XIX a la Conca de Barberà i a la Baixa Segarra, els quals, en qualitat d'aprenents, realitzaren fructíferes estades a Barcelona.

Indicàvem abans que, malgrat ser forta la voluntat de retorn, les circumstàncies obligaven la majoria de joves de la Conca desplaçats a Barcelona a establir-s'hi definitivament. Dels que realitzaven l'aprenentatge d'un ofici, eren molts els que, en acabar-lo, esdevenien fadrins («oficials») i en aquest nivell professional es mantenien fins a la mort, perquè, almenys durant el segle XVIII, i contràriament al que afirmaven els defensors del sistema gremial (Antoni de Capmany, Francesc Romà i Rosell, etc.), l'accés a la mestria resultava difícil als artesans que no tinguessin unes mitjanes reserves monetàries o que no fossin gendres d'algun mestre barceloní.

Que el casament amb la filla d'un mestre aplanava i escurçava extraordinàriament el camí de la mestria, ho va poder comprovar Joan Soler, un dels fills d'un modest pagès de Savallà del Comtat, quan, cap el 1722, després de contraure matrimoni amb Magdale-

na Faneca, filla del mestre d'obres Josep Faneca, va obtenir el títol de mestre realitzant només un exercici bastant senzill i pagant una petita suma ⁽³⁾.

Probablement també un enllaç matrimonial va facilitar la promoció professional de Marià Espinac, un sarralenc que cap als disset anys es va traslladar a Barcelona, on, després de fer l'aprenentatge i de treballar un parell d'anys com a fadrí, el 1682 va obtenir el títol de mestre i va ser admès a la Confraria de Mestres de Cases i Molers. Onze anys més tard, a començaments de 1693, Marià Espinac, el seu germà Cristòfor ⁽⁴⁾ i el també mestre de cases Baltasar Bertran es van associar, formant la companyia a la que van ser adjudicades les obres de conclusió de la barcelonina església de Sant Agustí Vell, avui desapareguda.

La trajectòria de Marià Espinac permet, a més, d'il·lustrar una altra de les afirmacions fetes anteriorment. Perquè, durant l'aprenentatge, Marià va tenir ocasió de conviure amb un jove manresà, deu o dotze anys més gran que ell, el ja esmentat Baltasar Bertran; entre tots dos va néixer un sentiment d'amistat que, al cap del temps, va abocar a una estreta col·laboració professional, dins la qual s'inscriu l'associació referida.

El cas no és únic, sinó, ben al contrari, bastant comú; per això podem dir que la convivència de joves de diferents comarques que han triat com a mentor un mateix mestre barceloní tot sovint crea vincles que es mantenen més enllà de l'aprenentatge i que fa possible l'intercanvi d'experiències i la conjunció dels recursos humans i materials per realitzar treballs de gran volum i, per tant, fora de l'abast d'un mestre que actués amb l'únic auxili del seu patrimoni i dels seus fadrins, aprenents i manobres.

És per això que, al contemplar el sector de la fusta i de la construcció a la Catalunya dels segles XVII i XVIII, s'ha de remarcar que l'aprenentatge provoca uns moviments d'aflux i reflux d'artesans i artistes que, a més d'afavorir la transmissió de coneixements des de les generacions més grans a les generacions més joves, permeten

- 3.- Cal afegir que de la unió de Joan Soler i Magdalena Faneca va néixer Joan Soler i Faneca (1731-1794), el principal artífex de la remodelació de la Llotja de Barcelona, obra que el consagra com la màxima figura de l'arquitectura catalana del darrer terç del segle XVIII.
- 4.- Cristòfor Espinac, també nat a Sarral, tenia set o vuit anys menys que Marià, i va fer la major part de l'aprenentatge de l'ofici de mestre de cases al costat d'aquest, a Barcelona

d'establir tota una xarxa de relacions personals i professionals entre col·legues, i faciliten notablement l'homogeneïtzació i renovació de la tècnica constructora, del llenguatge escultòric i arquitectònic i del repertori decoratiu. L'aprenentatge no és, certament, l'únic factor que actua en aquest sentit: també hi compten altres elements, com ara els llibres i els gravats, i els desplaçaments dels mestres experimentats que, pel seu prestigi i capacitat, són reclamats des de punts força allunyats de la seva residència habitual per tal d'emetre dictàmens sobre aspectes conflictius, o per dirigir o assessorar la realització d'obres d'especial dificultat.

Així doncs, l'aprenentatge se'ns revela com un dels més eficaços mecanismes d'homogeneïtzació i difusió estilística, com un dels factors que més contribueixen a donar unes característiques comunes a l'arquitectura, l'escultura i l'ebenisteria del Principat a l'època barroca. Dins d'aquest mecanisme, com ja ha estat dit, Barcelona hi juga un paper fonamental, si bé no és negligible el que hi tenen altres ciutats, com ara Vic i Manresa. Barcelona atrau i forma professionalment un nombre significatiu dels artesans i artistes de tot Catalunya, i en reté una part; la resta d'aquest contingent humà s'escampa pel Principat i, alhora, hi escampa els criteris estètics, les solucions constructives i els elements formals més nous. A cada comarca, a cada regió del país, aquests criteris, solucions i elements s'acomoden a una diferent realitat: s'adapten als materials peculiars de cada indret, s'ajusten a les diverses necessitats i demandes, i, en un curiós procés de síntesi, incorporen una part important de les tradicions constructives i decoratives locals. El resultat és una notable varietat dins d'una substancial unitat. L'arquitectura i l'escultura del Barroc a Catalunya presenten una personalitat pròpia, una personalitat ben diferenciada, de manera que no és exagerat parlar d'un Barroc català, expressió que, de forma esporàdica, ja ha estat utilitzada per alguns dels estudiosos de la història de l'art del nostre país (Cèsar Martinell, Alexandre Cirici Pellicer, etc.), però que encara no ha obtingut l'acceptació assolida per altres expressions paral·leles, com, per exemple, Gòtic català.

Caldria, abans de posar fi a aquest breu i desordenat treball, assenyalar alguns dels trets que caracteritzen el col·lectiu format pels 103 aprenents nascuts a la Conca de Barberà que entre el 1621 i el 1800 apareixen als registres dels gremis de fusters i de mestres de cases i picapedrers de Barcelona. Ja ha estat indicat llur origen geogràfic. Quant a l'extracció social, s'ha de dir que ignorem la de

38 aprenents (37 no fan constar l'ofici patern i l'altre és un «fill de la ventura», un expòsit). Dels 65 restants, bastant més de la meitat són fills d'agricultors (dos manifesten que la professió paterna és la de «treballador de la terra», és a dir, jornalier agrícola, i 39 declaren que és la de «pagès», paraula que tant es pot aplicar a un ric terratinent com a un modest parcer o rabassaire). Dins de les activitats no agràries, els sectors més ben representats són el de la construcció (9 fills de mestre de cases i 2 d'escultor), el tèxtil (3 fills de paraire, 2 de teixidor i 1 d'abaixador) i el de la confecció (3 fills de sastre); finalment, amb un representant cadascú, apareixen els següents oficis: corder, sabater, ferrer i comerciant.

Cal aclarir que aquestes xifres no reflecteixen l'estructura de la població activa de la Conca de Barberà en el període examinat, durant el qual, sense cap mena de dubte, la població dedicada a l'agricultura suposava un percentatge superior a aquest 63% deduïble dels aprenents observats.

Una informació interessant, però que solament apareix -i no sempre- en els registres del gremi de mestres de cases i picapedrers és l'edat dels aprenents en el moment d'iniciar l'aprenentatge. Consta en 49 ocasions, amb uns resultats que, d'entrada, provoquen una petita sorpresa i que, en coincidir bàsicament amb els obtinguts en altres investigacions, obliguen a revisar algunes de les imatges que sobre el sistema gremial més s'han divulgat:

- 2 aprenents tenen 15 anys
- 6 aprenents tenen 16 anys
- 4 aprenents tenen 17 anys
- 6 aprenents tenen 18 anys
- 4 aprenents tenen 19 anys
- 7 aprenents tenen 20 anys
- 11 aprenents tenen entre 21 i 25 anys
- 7 aprenents tenen entre 21 i 30 anys
- 2 aprenents tenen més de 30 anys

Probablement en altres gremis -i, entre ells, en els dels fusters el promig d'edat dels aprenents és una mica menor. El fet de ser un ofici penós i que requereix un notable esforç físic justifica parcialment que la majoria dels aprenents mestres de cases i picapedrers siguin joves de 18 anys o més (37 aprenents sobre 49). Ara bé, hi ha altres factors a tenir en compte, la majoria dels quals ja ens són coneguts: l'aprenentatge és una «plataforma» que facilita la inserció dels forasters a la societat urbana; l'aprenentatge és un requi-

sit imprescindible per als que volen treballar com a fadrins a Barcelona; algunes vegades, l'aprenentatge és més un «status» legal i fiscal que no una etapa professional; i, finalment, l'aprenentatge permet que, sense cap despesa, els artesans de les comarques facin estades a Barcelona per tal d'ampliar i millorar els coneixements professionals.

I, com a darrer punt, cal subratllar un tret que caracteritza la conducta d'aquests aprenents: la fidelitat al lloc de naixement, el manteniment d'un seguit de vincles amb la comunitat d'origen. Quan un jove de la Conca s'assabenta que a l'obrador on realitza l'aprenentatge aviat quedarà buida una plaça d'aprenent, és força freqüent que, per ocupar-la, cridi un altre jove del seu mateix poble o d'un poble veí. Es podrien posar més exemples, però amb dos n'hi haurà prou: és un amic de Santa Coloma de Queralt, Mateu Talavera, qui el 1674 passa a ocupar el lloc que en el taller del fuster Isidre Font deixa lliure Francesc Esteve en el moment d'acabar l'aprenentatge; i són cinc els joves de Sarral que, gràcies al precedent establert pel primer d'ells, Anton Potau, fan l'aprenentatge de l'ofici de mestre de cases al costat de Joan Fiter, un dels més prestigiosos constructors barcelonins de començaments del XVIII.

Inici apren.	Nom d'aprenent	Lloc i any de naixement	Nom i professió del pare	Ofici	Mestre
1624	Josep Espelt	Conesa		m. cases-picap.	S. Espelt
1629	Antoni Joan Mas	Conesa		m. cases-picap.	P. Donadeu
	Jaume Vilar	Conesa		m. cases-picap.	P. Donadeu
1632	Pere Guàrdia	Sarral		fuster	A. Mataró
1637	Jacint Macià	Sta. Coloma de Queralt		fuster	P. Rubió
	Francesc Pi	Sta. Coloma de Queralt		fuster	P. Rubió
1640	Domènec Mainer	Sta. Coloma de Queralt		fuster	B. Ponti (?)
1642	Josep Tarragó	Vimbodí		m. cases-picap.	F. Espígol
1646	Josep Castellà	Montblanc		m. cases-picap.	R. Trabal
	Francesc Mateu	L'Espluga de Francolí		m. cases-picap.	J. Mateu
1648	Joep Batlle	Conesa		m. cases-picap.	P. Donadeu
	Jaume Carbonell	Sarral	Jaume, pagès	m. cases-picap.	M. Gilabert
1649	Lluís Prunera	Montblanc		m. cases-picap.	G. Ros
1655	Josep Valls	L'Espluga de Francolí		m. cases-picap.	F. Cortada
1665	Joan Bladi	Montblanc		m. cases-picap.	P. Comenge
1666	Josep Puig	Montblanc	Josep, abaixador	fuster	I. Font
1668	Ramon Queralt	[Les Piles], 1648	Pere, pagès	m. cases-picap.	F. Salazar
	Josep Verdera	Sta. Coloma de Queralt	Antoni, ferrer	m. cases-picap.	J. Arnaudies
1669	Joan Batlle	Les Piles, 1647	Pasqual, pagès	m. cases-picap.	F. Salazar
1670	Andreu Miquel Cases	Vilaverd	Miquel, pagès	picapedrer	J. Foixart
	Jaume Coloma	Sarral		fuster	J. Gener
	Francesc Esteve	Sta. Coloma de Queralt		fuster	I. Font
1674	Pere Querol	Guímons	Miquel, pagès	m. cases-picap.	R. Gallart
	Mateu Talavera	Sta. Coloma de Queralt		fuster	I. Font
1676	Marià Espinac	Sarral	Melcior, m. cases	m. cases-picap.	J. Tap
	Jaume Guasc	Vimbodí	Josep, pagès	fuster	J. Boneu

1677	Pau Talavera	Sta. Coloma de Queralt		fuster	J. Jornet
1682	Cristòfor Espinac	Sarral	Melcior, m. cases	m. cases-picap.	P. Vidal
1684	Macià A. Òdena	Vilaverd, 1665	Pere, pagès	m. cases-picap.	A. Alavedra
1685	Rafael Calaf	Vilaverd, 1664	Joan	m. cases-picap.	G. Neroles
1688	Grau Roca	Sta. Coloma de Queralt, 1671	Anton, pagès	m. cases-picap.	B. Juli
1691	Josep Òdena	Vilaverd, 1674	Pere, pagès	m. cases-picap.	M. Sitjar
1699	Maur Blanc	Sta. Coloma de Queralt	Pere, pagès	m. cases-picap.	M. Serra
1700	Rafael Blanc	Barberà, 1673	(exposit)	m. cases-picap.	A. Vidal
	Joan Emill	Pira, 1682	Llorenç	m. cases-picap.	A. Pou
	Anton Potau	Sarral, 1682	Rafael	m. cases-picap.	J. Fiter
1701	Joan Badia	Sarral, 1680	Josep, pagès	m. cases-picap.	J. Fiter
	Jaume Caneda	Savallà, 1667	Jaume, pagès	m. cases-picap.	J. Cases
	Francesc Martí	Sarral, 1685	Rafael, paraire	m. cases-picap.	J. Juli
	Cristòfor Tarragó	Sarral, 1682	Anton, corder	m. cases-picap.	P. Faneca
1702	Onofre Martí	Sarral, 1679	Rafael, paraire	m. cases-picap.	F. Massuet
	Pere Martí	Sarral, 1687	Rafael, paraire	m. cases-picap.	F. Massuet
	Joan Francesc Peirot	Vallespinosa, 1686	Miquel	m. cases-picap.	M. Comenge
	Joan Tomàs	Rocafort de Queralt, 1683	Joan, pagès	m. cases-picap.	F. Massuet
1704	Josep Espinac	Sarral, 1684	Manuel, m. cases	m. cases-picap.	P. Bertran
1705	Bartomeu Boigues	Sarral		fuster	B. Prat
1710	Joan Badia	Sarral, 1689	Pere, pagès	m. cases-picap.	J. Fiter
	Miquel Serra	Sarral, 1690	Joan, paraire	m. cases-picap.	J. Fiter
1712	Lluís Cases	Solivella, 1694	Miquel, pagès	m. cases-picap.	J. Millàs
	Joan Soler	Savallà, 1696	Isidre, pagès	m. cases-picap.	M. Malet
1714	Josep Badia	Sarral, 1696	Isidre, pagès	m. cases-picap.	J. Fiter
1715	Francesc Reig	Sarral, 1699	Francesc, teixidor	m. cases-picap:	P. Bertran

1716	Josep Tomàs	Rocafort de Queralt, 1695	Macià, pagès	m. cases-picap.	J. Tomàs
1722	Salvador Carnicer	Rocafort de Queralt, 1691	Joan, m. cases	m. cases-picap.	J. Tomàs
1723	Joan Emill	Sarral, 1707	Joan, paleta	m. cases-picap.	F. Piquer
	Anton Moles	Sarral, 1707	Marc Anton, pagès	picapedrer	M. Carbonell
1726	Josep Tomàs	Sarral, 1697	Onofre, pagès	m. cases-picap.	J. Ribes
	Ramon Magrinyà	L'Illa, 1706	Andreu	m. cases-picap.	R. Artigues
1732	Josep Mestre	L'Illa, 1707	Sebastià	m. cases-picap.	P. Martí
1734	Josep Ballart	Solivella, 1715	Josep, pagès	m. cases-picap.	J. Tarafa
1738	Joan Bonet	Sarral	Joan, pagès	fuster	T. Vila
	Salvador Abelló	Montblanc	Joan	fuster	B. Gaig
1743	Josep Ferran	Montblanc	Josep, sastre	fuster	B. Gaig
	Andreu Creus	Sta. Coloma de Queralt, 1723	Miquel	m. cases-picap.	J. Ribes
1744	Albert Òdena	L'Espluga de Francolí	Josep, pagès	fuster	F. Perera
1749	Jeroni R. Brecla	Vimbodí, 1720	Mateu, pagès	m. cases-picap.	M. Duran
1751	Jacint Jubarnet	L'Espluga de Francolí	Josep	fuster	I. Mas
1752	Anton Espinal	Sarral	Isidre, escultor	fuster	F. Soler
1754	Feliu Teixiner	Vimbodí	Josep	fuster	P. Armet
1758	Anton Balada	Sta. Coloma de Queralt, 1724	Andreu	picapedrer	P. Pou
1766	Josep Cabrer	Solivella	Joan	fuster	J. Roma
	Magí Castelló	Sta. Coloma de Queralt	Josep	fuster	J. Gaig
1767	Isidre Tomàs	Rocafort de Queralt	Pere Joan, pagès	fuster	I. Roca
1774	Bonaventura Arnabat	Sta. Coloma de Queralt	Ramon, sastre	fuster	J. Farrés
1779	Ramon Casares	Sta. Coloma de Queralt	Esteve	fuster	J. Arqués
	Josep Ferran	L'Espluga de Francolí, 1752	Francesc	m. cases-picap.	F. Mas
1780	Josep Miquel	Sta. Coloma de Queralt	Josep, teixidor	fuster	M. Sala
	Blai Palau	L'Espluga de Francolí	Pere Joan, pagès	fuster	P. Armet

1783	Ramon Santacreu	L'Espluga de Francolí, 1765	Josep, m. cases	m. cases-picap.	J. Garrido
1785	Joan Rossell	L'Espluga de Francolí	Josep, pagès	fuster	F. Mora
1786	Rosep Bonet	Sarral, 1768	Josep, pagès	m. cases-picap.	P. Colomer
	Magí Carrer	Vimbodí, 1764	Magí, pagès	m. cases-picap.	J. Pedrerol
	Francesc Clenxet	Montblanc	Marià, comerciant	fuster	J. Oliveres
	Francesc Murtra	Montblanc, 1765	Mateu, escultor	m. cases-picap.	J. Vilaseca
	Joan Rabassa	Sarral, 1758	Agustí, pagès	m. cases-picap.	J. Oliver
	Jaume Simorra	L'Espluga de Francolí	Francesc	fuster	S. Soler
	Francesc Trullols	L'Espluga de Francolí, 1766	Ventura, m. cases	m. cases-picap.	G. Provencs
1787	Vicenç Carrer	Vimbodí, 1761	Magí, pagès	m. cases-picap.	M. Pedrerol
	Magí Esplugues	Barberà, 1757	Jaume, pagès	m. cases-picap.	J. Gliner
	Felip Molet	Montargull	Marià, pagès	fuster	G. Mallol
	Domènec Tomàs	Sarral, 1770	Magí, m. cases	m. cases-picap.	J. Garrido
1788	Ramon Planes	Montblanc	Narcís, sastre	fuster	F. Mora
1790	Magí Canela	Passanant, 1758	Pau	m. cases-picap.	J. Coll
	Magí Tomàs	Sarral, 1774	Magí, m. cases	m. cases-picap.	I. Marc
1792	Ramon Molet	Montargull, 1769	Marià, pagès	m. cases-picap.	J. Ribes
1793	Joan Bartrolí	La Cirera	Joan, pagès	fuster	P. Prat
	Marc Querol	Aguiló	Josep, pagès	fuster	G. Mallol
1795	Joan Faidella	Santa Perpètua	Andreu, pagès	fuster	J. Botinyó
	Francesc Santacana	Llorac	Marià, pagès	fuster	D. Aumatell
	Anton Vidal	Vilaverd	Joan Bta., treballador de la terra	fuster	V. Singla
1798	Francesc Llaurador	Sta. Coloma de Queralt, 1773	Francesc, sabater	m. cases-picap.	M. Pujó
	Miquel Tarragó	Sant Gallard	Bonaventura, pagès	fuster	A. Solenc
	Josep Vidal	Vilaverd	Joan Bta., treballador de la terra	fuster	A. Serramalera